

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

**ПРОГРАМА АТЕСТАЦІЇ
ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

**освітньо-професійна програма
«Політологія»
другого рівня вищої освіти
за спеціальністю 052 Політологія
галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки
(2021 рік набору)**

**ЗАТВЕРДЖЕНО ВЧЕНОЮ РАДОЮ
ФАКУЛЬТЕТУ ОБЛІКУ ТА ФІНАНСІВ**

Заступник голови вченої ради

 (Олександр БЕЗКРОВНИЙ)
(протокол № 1 від «31» серпня 2021 р.)

Програма атестації вводиться в дію
з 1 вересня 2021 р.

В.о. декана (Олександр БЕЗКРОВНИЙ)
(розпорядження № 53 від «31» серпня 2021 р.)

Полтава, 2021 р.

ПРЕАМБУЛА

Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма «Політологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 052 Політологія галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки

1. ВНЕСЕНО кафедрою гуманітарних і соціальних дисциплін Полтавського державного аграрного університету 30 серпня 2021 р. протокол № 1.

2. РОЗРОБНИКИ:

1. Некряч А.І., д.політ.н., професор
2. Приходько С. М., к.політ.н., доцент
3. Макарець С. В., к.іст.н., доцент
4. Ільченко А. М., к.пед.н., доцент

3. СХВАЛЕНО науково-методичною ради спеціальності «Політологія» 31 серпня 2021 р. протокол № 1.

Голова науково-методичної ради _____ _____ А. ІЛЬЧЕНКО

ЗМІСТ

Вступ	4
1. Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти	4
2. Вимоги до кваліфікаційної роботи	5
3. Оцінювання рівня якості підготовки	8
4. Порядок присвоєння кваліфікації	10
5. Перелік нормативних документів на яких базується програма атестації	10

ВСТУП

«Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма «Політологія» спеціальності 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки» (далі – Програма атестації) – це унормовані та регламентовані методики, призначені для кількісного та якісного оцінювання відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти, що пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою «Політологія» спеціальності 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандарту вищої освіти України другого (магістерського) рівня вищої освіти ступеня Магістр галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки спеціальності 052 Політологія та відповідною освітньо-професійною програмою.

Програма атестації встановлює:

- основні вимоги до атестації здобувачів вищої освіти;
- принципи формування і реалізації системи засобів атестації здобувачів вищої освіти;
- процедури та методи проектування регламентованих засобів контролю ступеня досягнення кінцевої мети освітньо-професійної підготовки здобувачів вищої освіти;
- процедури та форми організації кваліфікаційних випробувань;
- процедури та критерії оцінювання якості вищої освіти.

1. Вимоги до атестації здобувачів вищої освіти

1.1. Атестація здобувачів вищої освіти – це встановлення відповідності засвоєних здобувачами вищої освіти рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки для другого рівня вищої освіти та за освітньо-професійною програмою «Політологія» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 052 Політологія галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки. Атестація здійснюється відкрито і гласно.

1.2. Атестація здійснюється на підставі оцінювання якості засвоєння освітньо-професійної програми, рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей магістра політології.

1.3. Принципами формування і реалізації методик, призначених для кількісного та якісного оцінювання рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей осіб, які пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою «Політологія» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки є: уніфікація, комплексність, взаємозамінність та взаємодоповненість,

актуальність, інформативність, дієвість, індивідуальність, диференційованість, об'єктивність і відкритість, єдність вимог, предметність, інноваційність, валідність, варіативність.

1.4. Атестація здійснюється відповідно до вимог стандарту вищої освіти за спеціальністю 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки для другого рівня вищої освіти та освітньо-професійної програми «Політологія» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 052 Політологія галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки у формі виконання та захисту кваліфікаційної роботи.

1.5. У процесі атестації визначається рівень здатності розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми у політичній сфері, що передбачає застосування теорій та наукових методів і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

1.6. Атестація здобувачів вищої освіти щодо встановлення фактичної відповідності рівня та обсягу знань, умінь, інших компетентностей вимогам стандарту вищої освіти за спеціальністю 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки та освітньо-професійної програми «Політологія» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 052 Політологія галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки здійснюється Екзаменаційною комісією (далі – ЕК) з цього фаху, голова якої затверджується наказом ректора Полтавського державного аграрного університету.

2. Вимоги до кваліфікаційної роботи

2.1. Кваліфікаційна робота є підсумковою роботою, яка дає змогу виявити рівень засвоєння здобувачами вищої освіти, що пройшли підготовку за освітньо-професійною програмою «Політологія» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 052 Політологія галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки, теоретичних знань та практичної підготовки, здатність до самостійної роботи за спеціальністю на первинних посадах відповідно до узагальненого об'єкта діяльності.

2.2. Мета кваліфікаційної роботи – розв'язання складних спеціалізованих завдань та практичних проблеми у політичній сфері, що передбачають проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризуються невизначеністю умов і вимог.

2.3. Кваліфікаційна робота як метод оцінювання рівня якості підготовки має продемонструвати, що магістр володіє системою спеціальних знань, які здобуті у процесі навчання та практичної підготовки на рівні новітніх досягнень науки у предметній області діяльності, що є запорукою його наукового мислення та творчої професійної, а для кваліфікаційних робіт

освітнього ступеня магістр і науково-дослідницької та педагогічної діяльності, та вмiє:

- розв'язувати спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі політології, що передбачає застосування теорій та наукових методів проведення досліджень та здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов;
- працювати з інформаційними джерелами (законодавчими і нормативними документами, науковою спеціальною літературою, у тому числі виданою іноземними мовами, матеріалами Інтернету та Інтранету, даними звітності);
- викладати матеріал логічно та аргументовано;
- використовувати новітні дидактичні технології і методи;
- опанувати сучасні наукові методи для проведення теоретичних і емпіричних досліджень;
- використовувати набуті навички для розроблення пропозицій і обґрунтування рекомендацій з предмета дослідження;
- генерувати та обґрунтовувати гіпотези, ідеї, пропозиції у предметній сфері наукових досліджень;
- робити висновки щодо результатів проведених досліджень.

2.4. Виклад змісту кожного питання кваліфікаційної роботи має бути цілісним, логічним, доказовим і пояснювальним та науково аргументованим. Кваліфікаційна робота повинна відповідати таким вимогам і містити:

- системний аналіз проблеми відповідно до предмета наукового дослідження;
- реальні обґрунтовані пропозиції щодо розв'язання спеціалізованих завдань та проблем у сфері політики, актуальні для впровадження у практику;
- елементи наукової новизни з предмета дослідження;
- бути належно оформленою і мати всі необхідні супровідні документи.

2.5. Тема кваліфікаційної роботи має відображати проблематику галузі політології і конструюватися на основі нормативного змісту підготовки здобувачів вищої освіти, сформульованого у результатах навчання, що формують складові професійної компетентності магістра.

2.6. За структурою кваліфікаційна робота містить вступ, основну частину (3 розділи, кожний з яких може мати підрозділи), висновки, список використаних джерел, додатки.

2.7. Кваліфікаційна робота виконується обсягом 3,0–3,5 авторських аркушів (54–60 сторінок), кількість використаних джерел – 60–70. До обсягу кваліфікаційної роботи не включають список використаних джерел та додатки. Допускається відхилення в межах $\pm 10\%$.

2.8. Оформлення кваліфікаційної роботи має відповідати загальним вимогам до наукових робіт згідно з державним стандартом ДСТУ 3008-95 «Документація. Звіти у сфері науки та техніки. Структура і правила оформлення». Під час складання списку використаних джерел необхідно дотримуватися національного стандарту ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання».

2.9. Процедурні вимоги щодо виконання, оформлення кваліфікаційної роботи, її супровідних документів та захисту в ЕК наведені у Методичних рекомендаціях до виконання кваліфікаційної роботи здобувачами ступеня вищої освіти магістр за освітньо-професійною програмою «Політологія» другого рівня вищої освіти за спеціальністю 052 Політологія галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки. Відповідність оформлення кваліфікаційної роботи встановленим вимогам визначається шляхом проведення нормоконтролю науково-педагогічним працівником, що має відповідне навчальне навантаження.

2.10. При написанні кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти повинен дотримуватись академічної доброчесності, а саме:

- здійснювати посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримуватись норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надавати достовірну інформацію про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну навчальну та науково-практичну діяльність.

Порядок перевірки кваліфікаційних робіт на наявність запозичень з інших джерел регламентується «Тимчасовим положенням про перевірку кваліфікаційних робіт на наявність запозичень з інших джерел».

2.11. Здобувачі вищої освіти також пишуть реферат кваліфікаційної роботи, який містить загальну характеристику кваліфікаційної роботи (інформацію щодо структури, кількості додатків, ілюстрацій, таблиць, використаних джерел; обсяг кваліфікаційної роботи у сторінках) та стислий виклад основного змісту (за розділами), висновки, список публікацій здобувача та анотації (українською, російською та однією з іноземних мов (переважно – англійською)). Обсяг реферату – до 4-х сторінок. Реферат подається з кваліфікаційною роботою до захисту.

2.12. Захист кваліфікаційної роботи відбувається прилюдно на відкритому засіданні ЕК.

3. Оцінювання рівня якості підготовки

3.1. Оцінювання рівня якості підготовки магістра політології здійснюють члени ЕК на основі встановлених правил, принципів (об'єктивності, індивідуальності, комплексності, етичності та компетентнісного підходу), критеріїв, системи і шкали оцінювання з використанням форм і методів діагностики, визначених програмою атестації з урахуванням рівня досягнення результатів навчання та сформованості програмних компетентностей.

3.2. Об'єктом оцінювання якості підготовки магістра є рівень досягнення результатів навчання та набута система сформованих компетентностей магістра освітньо-професійної програми Політологія другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки, відтворена у процесі виконання і захисту кваліфікаційної роботи.

3.3. Результати оцінювання рівня якості підготовки магістра освітньо-професійної програми «Політологія» другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 052 Політологія галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки повинні довести, що випускник:

– має концептуальні знання, здобуті у процесі навчання та практичної діяльності, включаючи основи знань сучасних досягнень науки у сфері політології;

– вміє розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері політології, що передбачає застосування теорій та наукових методів проведення досліджень та здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

3.4. Критерії оцінювання захисту кваліфікаційної роботи:

- чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного питання плану і теми роботи в цілому;
- науковість стилю викладання;
- відсутність орфографічних і синтаксичних помилок;
- правильне оформлення роботи відповідно до стандартів;
- повнота відповіді на запитання членів ЕК.

3.5. Рівень якості підготовки магістра та результати захисту кваліфікаційних робіт оцінюються з використанням комплексної системи оцінювання: за 100-бальною, 4-бальною, та Європейською кредитною трансферно-накопичувальною системою (за шкалою «А», «В», «С», «D», «Е», «FX», «F»).

Захист кваліфікаційної роботи оцінюється на «відмінно» (90–100 балів; А – за шкалою ЄКТС), якщо в кваліфікаційній роботі: зроблено власне оцінювання різних літературних джерел, використано сучасні методи дослідження,

побудовано формалізовану модель проблеми, проведено комплексні наукові дослідження, розрахунки і на їх основі – аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції; результати наукового дослідження опубліковано у наукових виданнях та/або матеріалах наукових конференцій; при захисті перед ЕК здобувач вищої освіти виявив глибоке розуміння основних проблем досліджуваної ним теми, досконале володіння її матеріалами, дав кваліфіковані відповіді на задані йому питання і подав істотні докази на захист висунутих в роботі окремих положень та висновків.

Захист кваліфікаційної роботи оцінюється на «добре» (74–89 балів; С або В – за шкалою ЄКТС), якщо в кваліфікаційній роботі: зроблено власне оцінювання використаних літературних джерел, самостійно проаналізовано підібраний матеріал, звітні дані підприємства/організації, на базі якого досліджувалася тема, проведено комплексні дослідження, зроблено висновки та сформульовано пропозиції, але вони не є достатньо аргументованими; результати наукового дослідження опубліковано у наукових виданнях та/або матеріалах наукових конференцій; при захисті перед ЕК здобувач вищої освіти виявив добре розуміння проблем досліджуваної ним теми, володіння її матеріалами, дав кваліфіковані відповіді на питання в роботі окремих положень та висновків.

Захист кваліфікаційної роботи оцінюється на «задовільно» (60–73 бали; Е або D – за шкалою ЄКТС), якщо в кваліфікаційній роботі розкрито тему, прореферовано необхідні літературні джерела, проаналізовано відповідні інформаційні та/або статистичні бази даних, проведено дослідження, сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування; результати наукового дослідження опубліковано у наукових виданнях та/або матеріалах наукових конференцій; при захисті перед ЕК здобувач вищої освіти вірно сформулював головні проблеми теми роботи, але правильно відповів не на всі поставлені йому питання.

Захист кваліфікаційної роботи оцінюється на «незадовільно» (1–59 балів; FХ або F – за шкалою ЄКТС), якщо в кваліфікаційній роботі не дотримано більшість вимог, визначених програмою атестації; кваліфікаційна робота має компілятивний характер з елементами переписування першоджерел, більша частина кваліфікаційної роботи містить поверховий опис конкретних явищ, положень, показників; при захисті перед ЕК здобувач вищої освіти не виявив знань основних положень, не зміг відповісти на суттєві питання з теми дослідження.

3.6. За результатами захисту кваліфікаційної роботи на закритому засіданні ЕК більшістю голосів приймає рішення щодо оцінки захисту і роботи.

4. Порядок присвоєння кваліфікації

За результатами успішного захисту кваліфікаційної роботи ЕК приймає рішення про присвоєння кваліфікації магістра політології і про видачу здобувачу вищої освіти документа встановленого зразка про присудження ступеня вищої освіти «магістр».

5. Перелік нормативних документів, на яких базується програма атестації

«Програма атестації здобувачів вищої освіти. Освітньо-професійна програма Політологія другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 052 Політологія галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки» сформована на основі таких нормативних документів:

– Закон України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 №1556-VII. URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>;

– Закон України «Про освіту» від 05.09.2017 №2145-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2145-19>;

– Наказ Міністерства освіти і науки України від 01.06.2016 № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 21.12.2017 № 1648) «Про затвердження та введення в дію Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти». URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf>;

– Наказ Міністерства освіти і науки України від 06.11.2015 № 1151 «Про особливості запровадження переліку галузей знань, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою 12 Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 року № 266». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1460-15>;

– Національний освітній глосарій: вища освіта. URL: <http://onu.edu.ua/pub/bank/userfiles/files/nauk%20method%20rada/glossariy.pdf>;

– Постанова Кабінету Міністрів України від 29.04.2015 № 266 «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» (зі змінами). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/266-2015-%D0%BF>;

– Стандарт вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» для другого (магістерського) рівня вищої освіти;

– Освітньо-професійна програма другого рівня вищої освіти за спеціальністю 052 «Політологія» галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/6778/oppolitologiyamagistr2021.pdf>;

- Кодекс академічної доброчесності Полтавської державної аграрної академії. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>;
- Кодекс про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавської державної аграрної академії. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/4518/etychnyy-kodeks.pdf>;
- Положення про організацію освітнього процесу в Полтавській державній аграрній академії. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaproosvitniyproces15042020.pdf>;
- Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Полтавській державній аграрній академії. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2371/polozhennyaprossystemuvnutrisnnozabezpechennyayakostivyshchoyiosvityvpdaa.pdf>;
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавській державній аграрній академії. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaplagiat.pdf>;
- Положення (нова редакція) про освітню (освітньо-професійну, освітньо-наукову) програму в Полтавській державній аграрній академії. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/5555/polozhennyaoop2020.pdf>;
- Положення (нова редакція) про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавській державній аграрній академії. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/sites/default/files/node/2371/polozhennyaproocinyuvannyarezultativnavchannyazdobuvachivvyshchoyiosvityvpdaa.pdf>;
- Положення про атестацію здобувачів вищої освіти у Полтавській державній аграрній академії. URL: <https://www.pdaa.edu.ua/content/dostup-dopublichnoyi-informaciyi>;
- Положення про видачу диплома з відзнакою Полтавської державної аграрної академії;
- Положення про порядок замовлення, видачі та обліку документів про освіту державного зразка та додатку до диплома про вищу освіту європейського зразка (DIPLOMA SUPPLEMENT) у Полтавській державній аграрній академії;
- Тимчасове положення про перевірку кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти на наявність запозичень з інших документів;
- Статут Полтавського державного аграрного університету.